

Notat fra administrativ arbeidsgruppe – effekten av kontantstøtteomleggingen på behovet for barnehageplasser

1 Bakgrunn

Omlegging av kontantstøtten og behovet for nye barnehageplasser fra 1.8.2012 ble meldt opp som en kostnadsberegningssak til det fjerde konsultasjonsmøtet i 2011. Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Kunnskapsdepartementet, Finansdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet hadde 3. februar 2012 møte med KS, Trondheim kommune og Gran kommune, der temaet var kontantstøtteomleggingen og behovet for barnehageplasser. Partene ble enige om å utarbeide et notat om saken til det andre konsultasjonsmøtet i 2012.

Formålet med notatet er å gi detaljert informasjon om hvordan etterspørselseffekten ble anslått i statsbudsjettet for 2012 og elementene som inngikk i kostnadsberegningen. Notatet angir også alternative kostnadsberegninger basert på andre forutsetninger om etterspørselseffekt enn de som ble lagt til grunn i statsbudsjettet for 2012. Datagrunnlaget for de nye beregningene er imidlertid de samme. Oppfølging av merknadene fra flertallet i kommunalkomiteen og familie- og kulturkomiteen om kontantstøtten og behovet for barnehageplasser er utenfor arbeidsgruppens mandat.

2 Forutsetninger for etterspørselsanslaget i statsbudsjettet for 2012

2.1 Antall barn det mottas kontantstøtte for

I forbindelse med RNB 2011 ble det lagt til grunn at det var totalt 37 704 ett- og toåringer med kontantstøtte. Av disse var 23 752 ettåringer og 13 952 toåringer. Tallet for toåringer med kontantstøtte ble lagt til grunn for å anslå etterspørselseffekten av å avvikle kontantstøtten for barn i denne aldersgruppen.

Ifølge gjennomsnittlige tall fra NAV for 2010 mottok 65 pst. av toåringene full kontantstøtte, mens 35 pst. hadde gradert kontantstøtte og deltidsplass i barnehage. Basert på disse tallene ble det anslått at 9 000 toåringer har full kontantstøtte, mens i underkant av 5 000 toåringer har gradert kontantstøtte.

For ettåringer ble andre tall benyttet siden kontantstøttetallene inkluderer barn både med og uten rett til barnehageplass. Kommunene er ikke forpliktet til å tilby barnehageplass ved hovedopptaket i august til barn født etter 31. august året før. Ifølge SSBs befolkningsfremskrivninger for 2010 (alternativet middels nasjonal vekst) vil det være 63 600 1-åringer i 2012. Av disse er det anslått at 8/12, dvs. 42 400 1-åringer har rett til barnehageplass. Per 20. september 2010 gikk det om lag 40 000 1-åringer i barnehage, og av disse var 33 000 født før 1. september¹. Ut fra ovennevnte tall er det

---

¹ Asplan Viak (2010) Analyse av barnehagestatistikk - status for utbygging og ventelister pr. 20. september 2010.

anslått at det er 9 400 1-åringere med rett til plass som ikke går i barnehage (42 400-33 000).

2.2 SSBs Barnetilsynsundersøkelse

Behovet for barnehageplasser som følge av kontantstøtteomleggingen er beregnet ut fra resultater som fremkommer i SSBs barnetilsynsundersøkelse fra 2010.

Barnetilsynsundersøkelsen bygger på intervjuer med foreldre i perioden september-desember 2010. Disse resultatene danner grunnlaget for de beregningene som er gjort om behovet for barnehageplasser som følge av at kontantstøtten fjernes for toåringere og styrkes for ettåringere.

I denne delen av undersøkelsen svarer foreldre som mottar kontantstøtte på spørsmål om hva de foretrekker som tilsyn for sine barn under ulike forutsetninger. Her har foreldrene blant annet svart på om de vil ønske barnehageplass dersom kontantstøtten avvikles. I rapporten fra Barnetilsynsundersøkelsen ble det publisert en tabell som inkluderer svar for barn som har gradert kontantstøtte og deltidsplass i barnehage.

Tabell 2-1 Barn som ikke er i barnehage, etter ønske om barnehageplass dersom kontantstøtte avvikles. Prosent.

2 år				
Ja	Nei	Uopp. / Vet ikke	I alt (vektet)	Antall (uvektet)
29	38	33	100	93

Kunnskapsdepartementet bestilte derfor en egen tabell som kun inkluderte svar for de barna som ikke allerede hadde plass i barnehage.

Kilde: SSB

Resultatene viser at foreldrene til 29 pst. av toåringene som ikke går i barnehage vil etterspørre barnehageplass dersom kontantstøtten avvikles. 38 pst. har svart at de ikke vil søke om barnehageplass, mens 33 pst. har svart "vet ikke" eller ikke svart på spørsmålet.

I barnetilsynsundersøkelsen har foreldrene også besvart spørsmål om betalingsvillighet for en barnehageplass ved ulike nivåer på foreldrebetalingen. Tabellen under viser svarene fra foreldre med barn i alderen 1-5 år. Resultatene viser at foreldrene til 13 pst. av barna som ikke går i barnehage, er villige til å betale 2 330 kroner per måned for en heltids barnehageplass. Ytterligere 5 pst. ønsker plass dersom prisen reduseres til 1 500 kroner per måned.

Tabell 2-2 Betalingsvillighet for heltids barnehageplass. Barn 1-5 år som ikke går i barnehage, og som ikke har søkt om barnehageplass. Prosent

Kr/mnd	Antall som vil ta imot plass	Prosent	Kumulativt antall	Kumulativ prosent (vektet)	Antall (vektet)	Antall (uvektet)
2 330	26	13	26	13	204	237
1 500	11	5	37	18	-	-
1 000	5	2	42	21	-	-
500	1	0	43	21	-	-
Gratis	4	2	47	23	-	-

Kilde: SSBs Barnetilsynsundersøkelse

2.3 Anslaget for etterspørseffekt

Den vedtatte økningen i kontantstøttesatsen til 5 000 kroner for barn i alderen 13-18 måneder og videreføringen av satsen på 3 303 kroner for barn i alderen 19-23 måneder tilsvarer i gjennomsnitt en reell økning i kontantstøtteutbetalingen til ettåringer på 873 kroner per måned.

Tabell 2-3 Endring i kontantstøtte for ettåringer

Kontantstøtte per år, nye satser	46 515 kroner
Kontantstøtte per år, gamle satser (prisjustert med 1,6 pst.)	36 914 kroner
Reell økning per år	9 601 kroner
Reell økning per måned	873 kroner

Økning i kontantstøtten innebærer at den reelle prisen for en barnehageplass går opp, noe som er antatt å medføre redusert etterspørsel etter barnehageplasser. Det er lagt til grunn at resultatene fra spørsmålet om oppholdsbetaling i barnehagen i Barnetilsynsundersøkelsen også kan benyttes til å anslå effektene av endringer i kontantstøttesatsen på barnehageetterspørselen. Med utgangspunkt i den etterspørselsøkningen som undersøkelsen indikerer at en reduksjon i prisen på en barnehageplass til 1 500 kroner vil medføre, er det anslått at det vil bli etterspurt barnehageplass til 1 641 færre ettåringer (ca. 18 pst. av 9 400 1-åringer med rett til plass som ikke går i barnehage) som følge av økningen i kontantstøtten. I tillegg er det tatt høyde for at noen flere barn vil få redusert oppholdstid i barnehagen, herunder bortfall av deltids plasser. For å ta høyde for denne effekten er det lagt til grunn at det må opprettes 1,2 nye barnehageplasser for hvert barn som begynner i barnehage. Dette tilsvarer forholdstallet mellom barn og heltids plasser som har vært vanlig de siste årene. Effekten av redusert oppholdstid utgjør med disse forutsetningene 328

heltidsplasser (1 641*1,2 -1 641). Totalt er det anslått at reduksjonen i etterspørselen vil være på 1 969 heltidsplasser for ettåringer.

Anslaget for etterspørselseffekt for ettåringer baserer seg til dels på at barnehagene tilbyr plass også utenom hovedopptaket i august. I en undersøkelse utført av Asplan Viak i 2010 oppgir 55 pst. av kommunene at de har null ukers ventetid for barn det søkes om plass for etter hovedopptaket. Også i kommuner som ikke har løpende opptak, vil det kunne frigjøres plasser i løpet av året som kan tilbys barn det søkes om plass for utenom hovedopptaket. SSBs barnehagestatistikk viser at det per 15.12.2010 gikk om lag 14 000 barn i barnehage som ikke hadde rett til plass (0-åringer og 1-åringer født etter 1. september).

Tabell 2-4 Etterspørselseffekt ettåringer

Ettåringer med rett til plass som ikke går i barnehage	9 400
Etterspørselseffekt (barn)	1 641
Forholdstall mellom barn og plasser	1,2
Etterspørselseffekt (heltidsplasser)	1 969

Det er beregnet at 2 610 flere toåringer vil ønske barnehageplass som følge av avviklingen av kontantstøtten. Det tilsvarer 29 prosent av toåringer som mottar kontantstøtte og ikke går i barnehage. I tillegg er det beregnet at flere barn vil få utvidet oppholdstid i barnehagen. Også for toåringer er det lagt til grunn et forholdstall mellom barn og plasser på 1,2. Effekten av utvidet oppholdstid er beregnet til 522 heltidsplasser (2 610*1,2 – 2 610). Totalt er det anslått et behov for om lag 3 132 flere heltidsplasser til toåringer.

Estimatet for etterspørselseffekt for toåringer er basert på andelen som svarte ja på spørsmålet om hvorvidt de vil søke om barnehageplass dersom kontantstøtten avvikles, dvs. 29 pst. av toåringene (2 610 barn). Anslaget inkluderer ikke en andel av de som svarte "vet ikke" på dette spørsmålet. Begrunnelsen for at en andel av disse svarene ikke er tatt med i estimatet har vært at en etterspørselseffekt for toåringer på 3 132 barnehageplasser virker rimelig, og at anslaget sammenfaller med det tidligere undersøkelser har vist². I vurderingen er det også lagt vekt på at det er mange grunner utover de rent økonomiske for hvorfor mange velger kontantstøtte framfor barnehage.

Tabell 2-5 Etterspørselseffekt toåringer

Toåringer med full kontantstøtte	9 000
Etterspørselseffekt (barn), 29 pst.	2 610
Forholdstall mellom barn og plasser	1,2
Etterspørselseffekt (heltidsplasser)	3 132

² ECON (2007): *Hva er full dekning av barnehageplasser?*

TNS Gallup (2008): *Etterspørsel etter barnehageplasser ved endringer av foreldrebetalingen.*

Nettobehovet for barnehageplasser er beregnet ved å trekke det reduserte behovet for plasser til ettåringer fra det økte behovet for toåringer. Det gir et nettobehov på 1 163 barnehageplasser (3 132-1 969).

2.4 Beregning av bevilgningsbehov

Bevilgningsbehovet er fremkommet ved å gange antall barnehageplasser med kostnaden per plass til ordinær drift. Kostnad per plass til ordinær drift er hentet fra Først og Høverstads analyse av kostnader for 2009, og er prisjustert til 2012-nivå med faktoren for forventet pris- og kostnadsvekst i kommunesektoren³. Gjennomsnittlig foreldrebetaling (maksimalprisen fratrukket moderasjoner) er trukket fra kostnaden per plass for å finne merkostnaden for kommunen. Det er vanlig praksis ved budsjettering av nye barnehageplasser å bruke kostnader til ordinær drift. Disse kostnadstallene er også brukt ved beregning av kompensasjon til kommunene for reduksjon i maksimalprisen og økt minimumstilskudd til ikke-kommunale barnehager.

Tabell 2-6 Kostnad per barnehageplass

Kostnader ordinær drift per oppholdstime 2009, barn 0-2 år	90,94
Kostnader per heldagsplass 2009, barn 0-2 år	196 430
Kostnader per heldagsplass 2012, barn 0-2 år	214 644
- gjennomsnittlig foreldrebetaling	24 974
= Behov for kommunal finansiering per heldagsplass, barn 0-2 år	189 670

I utregningen er det lagt til grunn en kostnad per barnehageplass på 189 670 kroner etter at foreldrebetalingen er trukket fra. I tråd med vanlig praksis for budsjettering av nye barnehageplasser er det lagt til grunn halvårseffekt i etableringsåret (5/12-effekt). Budsjetteffekten i 2012 utgjør 91,9 mill. kroner. Helårseffekten i 2013 er om lag 220,5 mill. kroner.

³ Forutsetninger:

- Kostnadene vektet ut fra en forutsetning om at 0-2-åringer er dobbelt så dyre som 4-6-åringer.
- Kostnadene er prisjustert med 3,2 pst. i 2010, 2,8 i 2011 og 3,0 pst. i 2012
- Standardisert heltidsplass er 45 timer per uke, 48 uker i året

Tabell 2-7 Beregning av bevilgningsbehov

Etterspørselseffekt ettåringer	1 969 heltidsplasser
Redusert bevilgningsbehov ettåringer	$1\,969 * 189\,670 * 5 / 12 = 155,6$ mill. kroner
Etterspørselseffekt toåringer	3 132 heltidsplasser
Bevilgningsbehov toåringer	$3\,132 * 189\,670 * 5 / 12 = 247,5$ mill. kroner
Netto bevilgningsbehov 2012	247,5 mill. kroner – 155,6 mill. kroner = 91,9 mill. kroner

3 Alternative anslag for økt etterspørsel etter barnehage som følge av kontantstøtteomleggingen

Arbeidsgruppen har også foretatt nye kostnadsberegninger basert på de samme tallene for kontantstøttemottakere og de samme kostnadstallene som lå til grunn for anslaget i statsbudsjettet, men med andre forutsetninger for etterspørselseffekt. Hensikten med disse beregningene er å synliggjøre at det finnes ulike måter å anslå behovet for nye barnehageplasser som følge av endringene i kontantstøtten.

3.1 Endret anslag for etterspørselseffekt for toåringer

Estimatet for etterspørselseffekt for toåringer er basert på andelen som svarte ja på spørsmålet i Barnetilsynsundersøkelsen om hvorvidt de vil søke om barnehageplass dersom kontantstøtten avvikles. Det tilsvarende 29 pst. av toåringene eller 2 610 barn. 38 pst. har svart at de ikke vil søke om barnehageplass, mens 33 pst. har svart "vet ikke" eller ikke svart på spørsmålet. Anslaget for økt etterspørsel etter barnehage blant toåringer kan oppjusteres for å ta høyde for at en del av de som svarte "vet ikke" eller ikke besvarte spørsmålet trolig ville valgt å søke om barnehageplass dersom kontantstøtten ble fjernet.

Andelen "ja-svar" tilsvarende 43,3 pst. av de som svarte "ja" eller "nei" på spørsmålet ($(0,29 / (0,29 + 0,38)) * 100$). Dersom denne andelen benyttes for å anslå etterspørselseffekten blant toåringer, dvs. et estimat for hvor stor andel av "vet-ikke" som vil velge barnehageplass, og man for øvrig benytter de samme forutsetningene som i statsbudsjettet for 2012, får man et behov på 4 675 barnehageplasser. Dette er 1 543 flere plasser enn det som ble lagt til grunn i statsbudsjettet (3 132 plasser).

Tabell 3-1 Endret estimat for økt etterspørsel blant toåringer

Toåringer med full kontantstøtte	9 000
Etterspørselseffekt (barn), 43,3 pst.	3 896
Forholdstall mellom barn og plasser	1,2
Etterspørselseffekt (heltidsplasser)	4 675

Nettobehovet for nye barnehageplasser, gitt at det antas samme effekt for ettåringer som i statsbudsjettet for 2012, blir da 2 706 (4 675-1 969).

Tabell 3-2 Beregning av bevilgningsbehov ved nytt anslag for toåringer

Etterspørselseffekt ettåringer	1 969 heltidsplasser
Redusert bevilgningsbehov ettåringer	$1\,969 * 189\,670 * 5 / 12 = 155,6$ mill. kroner
Etterspørselseffekt toåringer	4 675 heltidsplasser
Bevilgningsbehov toåringer	$4\,675 * 189\,670 * 5 / 12 = 369,5$ mill. kroner
Netto bevilgningsbehov 2012	369,5 mill. kroner – 155,6 mill. kroner = 213,9 mill. kroner

Med justert anslag for økt etterspørsel etter barnehageplasser blant toåringer blir netto bevilgningsbehov i 2012 213,9 mill. kroner, dvs. 122 mill. kroner mer enn det som ble bevilget i statsbudsjettet for 2012. Helårseffekten i 2013 utgjør 513,2 mill. kroner, dvs. om lag 292,7 mil. kroner mer enn helårseffekten av bevilgningen gitt i statsbudsjettet for 2012.

3.2 Beregning av etterspørselseffekt ut fra gevinst/tap i barnehageåret

Etterspørselseffekten av endringene i kontantstøtten kan også anslås ut fra gjennomsnittlig gevinst/tap for foreldrene i løpet av barnehageåret. En slik forutsetning tar utgangspunkt i at barnehagene kun tar opp barn ved hovedopptaket i august og at foreldrene vil ta en avgjørelse om kontantstøtte eller barnehage for ett år av gangen, fra august til august.

Gjennomsnittlig reelt tap per måned i barnehageåret som følge av omleggingen for barn som er ett år ved barnehageårets start i august, er beregnet til 1 230 kroner, jf. vedlegg 1. Av hensynet til konsistens i budsjettforutsetningene vil det være naturlig å benytte samme metode for å anslå etterspørselseffekten for barn som er to år ved barnehageårets start i august. Gjennomsnittlig reelt tap per måned for denne gruppen er beregnet 1 818 kroner, jf. vedlegg 2.

Redusert kontantstøtte innebærer at den relative prisen for en barnehageplass går ned, noe som er antatt å medføre økt etterspørsel etter barnehageplasser. Siden vi mangler informasjon om etterspørselseffekten av redusert kontantstøtte, velger vi å legge til grunn at resultatene fra spørsmålet om betalingsvillighet for en barnehageplass i Barnetilsynsundersøkelsen også kan benyttes til å anslå effektene av endringer i kontantstøttesatsen på barnehageetterspørselen.

Tabell 3-3 Betalingsvillighet for heltids barnehageplass. Barn 1-5 år som ikke går i barnehage, og som ikke har søkt om barnehageplass. Prosent

Kr/mnd	Antall som vil ta imot plass	Prosent	Kumulativt antall	Kumulativ prosent (vektet)	Antall (vektet)	Antall (uvektet)
2 330	26	13	26	13	204	237
1 500	11	5	37	18	-	-
1 000	5	2	42	21	-	-
500	1	0	43	21	-	-
Gratis	4	2	47	23	-	-

Kilde: SSBs Barnetilsynsundersøkelse

Gjennomsnittlig reduksjon i kontantstøtten for ettåringer, 1 230 kroner, tilsvarer omtrent en nedgang i foreldrebetalingen for en barnehageplass fra 2 330 kroner per måned til 1 000 kroner per måned. Gjennomsnittlig reduksjon i kontantstøtten for toåringer, 1 818 kroner, tilsvarer omtrent en nedgang i foreldrebetalingen for en barnehageplass fra 2 330 kroner per måned til 500 kroner per måned. Resultatene fra Barnetilsynsundersøkelsen indikerer at prisreduksjoner til hhv. 1 000 og 500 kroner vil ha samme effekt på etterspørselen etter barnehageplasser.

Hvis vi legger til grunn den kumulative prosenten slik det er gjort i statsbudsjettet for 2012, kan det anslås at det vil bli etterspurt barnehageplass til 21 pst. av ett- og toåringene som har rett til plass, men ikke går i barnehage. Tabell 3-4 viser hvilke etterspørselseffekter det vil gi.

Tabell 3-4 Etterspørselseffekt ett- og toåringer

Ettåringer med rett til plass som ikke går i barnehage	9 400
Etterspørselseffekt ettåringer (barn), 21 pst.	1 974
Forholdstall mellom barn og plasser	1,2
Etterspørselseffekt ettåringer (heltidsplasser)	2 369
Toåringer med full kontantstøtte	9 000
Etterspørselseffekt toåringer (barn), 21 pst.	1 890
Forholdstall mellom barn og plasser	1,2
Etterspørselseffekt toåringer (heltidsplasser)	2 268
Samlet etterspørselseffekt ett- og toåringer (heltidsplasser)	4 637

Samlet etterspørselseffekt kan med disse forutsetningene anslås til 4 637 heltidsplasser.

Tabell 3-5 Beregning av bevilgningsbehov ved endret estimat for økt etterspørsel etter barnehage blant ett- og toåringer

Etterspørselseffekt ettåringer	2 369 heltidsplasser
Bevilgningsbehov ettåringer	$2\,369 \cdot 189\,670 \cdot 5 / 12 = 187,2$ mill. kroner
Etterspørselseffekt toåringer	2 268 heltidsplasser
Bevilgningsbehov toåringer	$2\,268 \cdot 189\,670 \cdot 5 / 12 = 179,3$ mill. kroner
Samlet bevilgningsbehov 2012	187,2 mill. kroner + 179,3 mill. kroner = 366,5 mill. kroner

Kostnadene i 2012 ved 4 637 nye barnehageplasser er beregnet til 366,5 mill. kroner. Det er 274,6 mill. kroner mer enn det som er bevilget som kompensasjon til kommunene i statsbudsjettet for 2012. Helårseffekten i 2013 utgjør 879,5 mill. kroner, dvs. om lag 659 mil. kroner mer enn helårseffekten av bevilgningen gitt i statsbudsjettet for 2012.

Etterspørselseffekten er ikke lineær, og en mulig beregningsmåte er derfor å anslå etterspørselseffekten av endringene i kontantstøtten ved å beregne kumulativ etterspørselseffekt ved endring i foreldrebetalingen *per månedskull*. Under punkt 3.2 har KD beregnet hva en *gjennomsnittlig* reduksjon i kontantstøtten *for alle månedskullene* for hhv. ett- og toåringer har på etterspørselen etter barnehageplasser.

4 Oppsummering

Notatet inneholder en nærmere redegjørelse for hvordan behovet for barnehageplasser som følge kontantstøtteomleggingen og kompensasjonen til kommunene er beregnet. Arbeidsgruppen har også foretatt nye beregninger som medfører endrede anslag for økning i etterspørselen etter barnehageplasser. Anslaget i statsbudsjettet for 2012 og de alternative estimatene og kostnadene knyttet til disse framgår av Tabell 4-1.

Tabell 4-1 Ulike anslag for økt etterspørsel etter barnehage som følge av endringene i kontantstøtten

	Etterspørselseffekt (heltidsplasser)	Kostnader 2012 (i 1 000 kr)	Kostnader 2013 (i 1 000 kr)
Anslag i statsbudsjettet for 2012	1 163	91 900	220 500
Anslag med økt andel toåringer	2 706	213 900	513 200
Anslag ut fra gevinst/tap i barnehageåret	4 637	366 500	879 500

4.1 Vurdering av alternativene

Det er knyttet usikkerhet til alle tre alternativene å beregne effekten på barnehageplasser ved endringen i kontantstøtteordningen. Usikkerheten knyttet til hvordan kontantstøtteomleggingen vil påvirke barnehageetterspørselen er stor, og avveiningene til foreldrene er naturlig nok vanskelig. Det er vanskelig å vurdere om andre beregningsmetoder vil gi et mer treffsikkert anslag for hvor mye etterspørselen vil øke. Anslaget i statsbudsjettet ble basert på den informasjonen som var tilgjengelig og ble vurdert som realistisk da budsjettet ble utarbeidet.

Arbeidsgruppen vil kort påpeke noen av de sentrale usikkerhetsfaktorene som de ulike beregningsalternativene er beheftet med. Beregningen av etterspørselseffekten etter barnehageplasser som følge av endringen i kontantstøtten i statsbudsjettet for 2012 er basert på at kommunene praktiserer løpende opptak. Selv om det er 14 000 barn uten rett til plass i barnehage i dag (0-1 åringer), kan denne forutsetningen om løpende opptak i barnehage problematiseres. Det kan også anføres at det er rimelig å anta at en del av de som er usikre på om de vil søke om barnehageplass for toåringene som følge av at kontantstøtten fjernes, faktisk vil gjøre det, og at anslaget for økt etterspørsel blant 2-åringer kan være for lavt. I alternativet beskrevet i punkt 3.1 legger vi til grunn en høyere etterspørsel etter barnehageplasser for toåringene, der vi tar hensyn til at flere i "vet ikke"-gruppen etterspør barnehageplasser. Det er samtidig trolig grunn til å anta at det er de minst prissensitive foreldrene som fortsatt mottar kontantstøtte, og at anslaget i beregningen under punkt 3.1 derfor kan virke noe høyt. I alternativ 3.2 forutsetter vi at foreldrene vil velge mellom barnehage og kontantstøtte på et tidspunkt ved hovedopptaket ut fra gevinst/tap i barnehageåret. Det tas ikke høyde for at kommunene kan tilby plass utenom hovedopptaket i august. Videre innebærer tilnærmingen en antakelse om at etterspørselen vil øke blant 1-åringene til tross for at kontantstøtten er økt for barn i denne aldersgruppen. Forutsetningen om at foreldre vil ta en avgjørelse om kontantstøtte eller barnehage utelukkende basert på økonomisk gevinst/tap fra august til august er beheftet med usikkerhet.

Vedlegg 1 Gjennomsnittlig tap/gevinst per måned i barnehageåret for barn som er 1 år ved hovedopptaket i august

Alder i mnd	Fødselsmåned												
	Januar	Februar	Mars	April	Mai	Juni	Juli	August	September	Oktober	November	Desember	
13	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	
14	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	
15	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	
16	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	
17	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	
18	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	1 644	
19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
21	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
22	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
23	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
24	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	
25	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	
26	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	
27	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	
28	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	
29	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	
30	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	
31	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	
32	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	
33	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	
34	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	
35	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	
Sum tap/gevinst	-23 492	-18 492	-13 492	-8 492	-3 492	1 508	6 508	9 864	-36 916	-33 560	-30 204	-26 848	Gj. snitt per mnd: -1 230

Vedlegg 2 Gjennomsnittlig tap/gevinst per måned i barnehageåret for barn som er 2 år ved hovedopptaket i august

Alder i mnd	Fødselsmåned												
	Januar	Februar	Mars	April	Mai	Juni	Juli	August	September	Oktober	November	Desember	
24	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	
25	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	
26	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	
27	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	
28	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	
29	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	
30	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	
31	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	
32	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	
33	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	
34	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	
35	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	-3 356	
36	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
37	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
38	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
41	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
42	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
43	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
44	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
45	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
46	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Sum tap/gevinst	-16 780	-20 136	-23 492	-26 848	-30 204	-33 560	-36 916	-40 272	-3 356	-6 712	-10 068	-13 424	Gj. snitt per mnd: -1 818